

Alkotmánybíróság
Budapest

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	V/942-O/2019
Érkezett:	2019 MÁJ 31
Példány:	1
Melléklet:	db
Kezelőiroda:	lu ¹

1

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének f.) pontja, továbbá az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 32.§(2) bekezdése alapján figyelemmel az Abtv. 37. § (2) bekezdésében foglaltakra – a Hiteles Magyarok Fóruma Érdekvédelmi Egyesület segítő közreműködésével - kezdeményezzük a Kúriának a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződések tárgyának és törlesztő részleteinek meghatározásával kapcsolatos elvi kérdéseiről szóló

- **6/2013 PJE számú jogegységi határozata 3. pontja,**
- **az 1/2016 PJE számú jogegységi határozat 1. és 2. pontja, valamint**
- **a 2/2014 PJE számú határozat 1. pontjához tartozó indokolás azon részének, amely szerint:**

„Amennyiben tehát a fogyasztó a jogszabály által előírt tájékoztatást megkapta, a kockázat feltáró nyilatkozatot aláírta, akkor azt – az ellenkező bizonyításáig - úgy kell értékelni, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terhelő volta számára világos és érthető volt, illetve annak kellett lennie. A pénzügyi intézménynek kell bizonyítania, hogy a fogyasztó tájékoztatása ilyen módon megtörtént. „

„A nem megfelelő tájékoztatás tényét és azt, hogy ennek következtében a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése számára nem volt világos és érthető, a fogyasztónak kell bizonyítania. „

- **nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását, és az Abtv. 42.§-a szerinti megsemmisítését.**

Indokolás

I. Preambulum – rövid történeti háttér -

Magyarországon 2003-2010. évek között a magyarországi pénzintézetek **deviza alapú kölcsönszerződések** megkötését szorgalmazták a fogyasztók részére is.

A deviza alapú kölcsönszerződés nem összetévesztendő a devizakölcsön szerződéssel, az két külön fogalom, gyakorlat.

A deviza alapú kölcsön fogalma sem a jogban, sem a közgazdaságban nem ismert fogalom.

Lényege – a devizakölcsöntől eltérően – abban áll, hogy a pénzintézet úgy szerződik a fogyasztóval, hogy **forint kölcsönt folyósít, de azt – saját számításai alapján – devizában tartja nyilván.**

Azaz forint kölcsönt szolgáltat, de számítások alapján VIRTUÁLISAN devizában nyilvántartott követelése van fogyasztó felé. (Ez a fogyasztóval szembeni követelés is egyértelműen forintösszeg, azonban a „devizában való nyilvántartás” lehetőséget biztosít a pénzügyi intézmények számára az árfolyam-változásokkal kapcsolatos többlethaszon elszámolására.)

A fogyasztó forintban kapott kölcsönét forintban törleszti. A pénzintézet ezzel szemben úgy számolja ki a törlesztőrészletet – jellemzően a kamatot, minden egyéb költséget is, - , hogy a

befizetett forintot devizára váltja át (szintén virtuálisan), az általa meghatározott napon, az azon a napon érvényes árfolyammal.

Ennek az a hatása, hogy minden törlesztőrészlet átszámítási árfolyama más, így a pénzügyintézet az árfolyam emelkedés esetén a fogyasztótól „árfolyam-különbözet” címén többlet költséget követel – vagy a tőketörlesztése nem változik, sőt, esetlegesen nő -.

Így fordul elő az, hogy a fogyasztó pl. 5 000 000 Ft kölcsön esetén – ami virtuálisan devizára átszámítva 35 700 CHF, 140 HUF/CHF árfolyamon – hiába fizeti a havi 50 000 Ft összegű törlesztőrészletet, tőketartozása csekély mértékben változik, mert a pénzügyintézet a havi 50 000 Ft összeget – virtuálisan átszámítva - 150-287 HUF/CHF árfolyamon számítja.

Azaz valamennyi deviza alapú szerződés alapján jelenleg ott tartunk, hogy a fogyasztó az **5 000 000 Ft összegű kölcsönt** 240 hónapos futamidővel, mondjuk 6 %-os kamattal **22 000 000 Ft teljes visszafizetendő összeggel** tudja megfizetni.

Ez a „termék” volt Magyarországon forgalomban, ez a „deviza alapú kölcsön” lényege. A kölcsön-ügyletek mögött DEVIZA csupán „szintetikus” volt. Ez az a konstrukció, aminek „bevezetését” Magyarországon egyetlen pénzügyi intézmény tagadta meg, illetve amit az OTP Bank Nyrt eleinte nem kívánt alkalmazni, azonban piacvesztése miatt a későbbiekben ő is bevezette.

A fogyasztók 99 %-a ilyen termékre kötött szerződést, mert a szerződéskötéskor SENKI nem tájékoztatta őket arról, hogy a deviza alapú kölcsön fentieket eredményezi.

Adós fogyasztók teljesítettek, amíg tudtak, vagy vannak olyanok, akik ma is teljesítenek, havi 50 000 Ft törlesztőrészlet helyett havi 120 000 Ft törlesztéssel, erőn felül, egészségük és családjuk kárára annak érdekében, hogy ne kerüljenek utcára.

A 2013. évben a fogyasztók – jogi képviselők segítségével – tömegesen fordultak bírósághoz szerződéseik érvénytelenségének, tisztességtelenségének megállapítás iránt a hatályos 1996. évi CXII. törvény – a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény – 213. §, 210. §, 203. § és 78. § alapján.

2013-2014. évben a jogalkalmazásra hivatott testület – bíróságok - egyértelműen felismerte és elismerte azt, hogy a jogszabályoknak a pénzügyintézeti szerződések valóban nem felelnek meg, így a szerződések érvénytelenségét megállapították.

A Kúria (Magyarország legfelsőbb bírósága) polgári kollégiumi vélemények és jogegységi határozatok segítségével a bíróságok munkáját kívánta egységesíteni.

A bírósági ítéletek és a kialakult joggyakorlat hatására azonban – a pénzügyintézetek felháborodása és sorozatos peresztése miatt - Kúria – az egyébként csak Magyarországon és a régi Szovjetunióban alkalmazott eszközhöz, - a jogegységi határozat intézményéhez nyúlt akként, hogy – álláspontunk szerint a jogegységesítési célon túlterjeszkedve immáron egyértelmű és kötelező vizsgálati szempontokat és konkluziót tartalmaz a „deviza alapú kölcsönök” érvénytelenségi pereiben, (ami az Alaptörvényben foglaltan nem jogszabály, de a bíróságokat köti a jogalkalmazás során), megalkotva a még a közgazdaságban sem ismert „deviza-alapú” kölcsön fogalmát, (6/2013. PJE) ami megváltoztatta a bíróságok gyakorlatát és teljes mértékben megváltoztatta a jogalkalmazást és jogértelmezést annak ellenére, hogy a jogszabályok nem változtak és visszamenőleges hatállyal nem is változhattak.

A Kúria mindezt a Bankszövetség (az összes magyarországi kereskedelmi bank szövetsége)

„megrendelésre” hozta meg.

A jogegységi határozatok hatására az eljáró bíróságok igyekeztek már a per érdemi tárgyalását is megakadályozni a keresetek elutasításával.

Ezt segítette az is, hogy 2014. évben Magyarország Kormánya DH törvények elnevezéssel 3 db törvényt alkotott. DH1 törvény 2014. XXXVIII. tv.
DH2 törvény 2014. évi XL. tv.
DH3 törvény 2014. évi LXXVII. törvény

A DH1 törvény az EUB által előzetes döntéshozatal során meghozott és tisztességtelennek minősített árfolyamrés (eladási és vételi árfolyamok alkalmazása az elszámolás során) és egyoldalú szerződésmódosítás tisztességtelenségét deklarálta.

A DH2 törvény rendelkezett arról, hogy a tisztességtelennek minősített kikötések elszámolását a pénzüzeteknek hogyan és mi módon kell megtenni, illetve milyen eljárási lehetőségei vannak fogyasztónak az elszámolással szemben, ha nem ért azzal egyet.

Továbbá – elbűjtatva – tartalmazott olyan rendelkezést is, miszerint a fogyasztónak, az érvénytelenségi perek vonatkozásában **KÖTELEZŐ** jogkövetkezményt kérnie, és **csak kettőféle jogkövetkezményből választhat (érvényessé tétel és hatályossá nyilvánítás). KÖTELEZŐEN előírta azt is a törvény, hogy ezt milyen módon, milyen számszaki levezetés mellett kell megtennie a fogyasztónak, mert ha nem teszi meg, idézés kibocsátása nélkül keresete elutasításra kerül, folyamatban lévő perek esetében pedig permegszüntetést vonja maga után.**

Ezt kihasználva a bíróságok tömegével szüntettek meg pereket, vagy az új kereseteket be sem fogadták arra hivatkozással, hogy álláspontjuk szerint a jogkövetkezmény és számszaki levezetés nem megfelelő, ők azt nem fogadják el.

Így ha a fogyasztó napokig is dolgozott azért, hogy a törvénynek eleget tegyen, sem tudott megfelelni a bíróságnak!

A DH3 tv. (2016. január 1-napjától) módosította a deviza alapú szerződéseket akként, hogy kötelező forintosítást írt elő a jelzálog-szerződések vonatkozásában, míg az egyéb deviza alapú szerződések vonatkozásában választható lehetőségként írta elő a forintosítást **256 HUF/CHF árfolyamon!**

Fentiekre hivatkozással a bíróságok – ha a peres eljárások nem kerültek elutasításra – a deviza alapú szerződéseket érvényessé nyilvánították, hivatkozva a Kúria által kibocsátott 6/2013., 2/2014., és 1/2016. PJE-kre, ugyanakkor figyelmen kívül hagyva a 93/13. EGK irányelvet, a 2014/17. EU irányelvet, a vonatkozó közösségi joggyakorlatot (EuB ítéletek), illetve a magyar jogszabályokat.

Ezt követően a témakörrel kapcsolatosan előzetes döntéshozatali eljárások sokaságának kezdeményezése történt C-483/16, C-38/17., C-51/17., C-118/17. C-126/17., **C-511/17., és C-621/17.** számon.

Azaz már a bíróságok is „belátták”, hogy a fogyasztói érdekvédelem érvényesítése körében a „deviza alapú kölcsönszerződések” tisztességtelensége miatt csak az Európai Unió Bírósága hozhat uniós jogszabályokon alapuló olyan jogi iránymutatást és megoldási javaslatot, amit a Kúria – elvileg - nem kerül meg és a magyar igazságszolgáltatást köti.

A magyar átlagfogyasztó nem kapott tájékoztatást a kockázatviseléssel kapcsolatban. Előre legyártott formanyomtatványokat aláírt ugyan, de azok tartalmát nem befolyásolhatta. Sok esetben a kölcsön „devizában átszámított” ellenértékét sem ismerte, azt a szerződés sem tartalmazta.

Számos esetben csak arról tájékoztatták a fogyasztót, hogy árfolyamváltozás esetén emelkedhet és csökkenhet a törlesztő-részlet, ami – jelenleg - bírósági és banki álláspont szerint is elegendő és korlátlan kockázatviselést eredményez a fogyasztó terhére.

A 2013. év óta, az ún. „deviza alapú” szerződések tárgyában számos EuB döntés született, a jelen kereset szempontjából leginkább releváns a 2014. április 30. napján született C-26/13., a 2017. szeptember 20. napján született C-186/16., és a 2018. szeptember 20. napján született C-51/17. számú ítéletek.

Jelen panasz előterjesztésének oka többek között az a Kúria által 2018. október 11. napján , valamint a C-118/17. számú „Dunai” ügyben 2019. március 18. napján kiadott „emlékeztető”, amely szerint a meghozott EuB ítéletek ellenére a Kúria álláspontja szerint :

.. [A Kúria] úgy ítélte meg, hogy az sok tekintetben megerősíti a Kúria eddigi gyakorlatát. Az árfolyamkockázat tisztességtelenségének vizsgálhatósága, vizsgálati szempontjai vonatkozásában az EUB ítélet nem tartalmaz olyan új szempontokat, amiket a vonatkozó joggyakorlatában az EUB már nem fejtett volna ki és amiket a Kúria már ne vett volna figyelembe joggyakorlat-egységesítő tevékenysége során. Jelenleg a Kúria részéről újabb, általános jellegű elvi iránymutatás kibocsátása, illetve a korábbiak módosítása nem szükséges.”

A Kúria álláspontja ezt követően sem változott, a 2019. április 10. napján kiadott állásfoglalás alapján „az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződési kikötések tisztességtelenségéről” témakörben.

II. Nemzetközi és Alkotmányos jogi háttér

[1] Azon tagállami szerződések, amelyeknek többek között Magyarország is aláírója - Lisszaboni szerződés, Római szerződés, Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ.) - tartalmukban egyértelművé teszik a közösségi jog nemzeti joggal szembeni primátusát. Egészen konkrétan a közösségi jog nemzeti joggal szembeni felülrendeltségét a bíróság C-6/64. számú (Costa vs. Enel) ügyben deklarálta.

[2] Az EUMSZ. 288. cikke értelmében az irányelveknek minden közösségi tagállamra vonatkozóan közvetlen hatálya van, míg a 267. cikk pedig azt rögzíti, hogy az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárások keretében a felek közötti szerződések, és a nemzet állami jogi aktusok összhangban vannak-e az irányelvekkel, míg a 169. cikk a fogyasztók magas szintű védelmét biztosítja.

[3] Mindezek értelmében „az uniós jogszabályok tényleges és egységes alkalmazásának biztosítása, továbbá az eltérő értelmezések elkerülése érdekében a tagállami bíróságok jogosultak - illetve bizonyos esetekben kötelesek - a Bírósághoz fordulni az uniós jog egy adott részének pontos meghatározása végett - például annak érdekében, hogy ellenőrizhessék: a nemzeti szabályozásuk mennyiben van összhangban az uniós joggal. Az előzetes döntéshozatali eljárásnak célja lehet továbbá valamely uniós jogi aktus érvényességének vizsgálata.”

[4] Az EUMSZ 267. cikke szerint:

„Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben:

a) a Szerződések értelmezése;

b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése.”,

az EUMSZ 288. cikke értelmében:

„Az Unió hatásköreinek gyakorlása érdekében az intézmények rendeleteket, irányelveket, határozatokat, ajánlásokat és véleményeket fogadnak el.

A rendelet általános hatállyal bír. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Az irányelv az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.

A határozat teljes egészében kötelező. Amennyiben külön megjelöli, hogy kik a címzettjei, a határozat kizárólag azokra nézve kötelező, akiket címzettként megjelöl.”

Az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése szerint:

„Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját. „

Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése alapján:

„A rendes bírósági szervezet legfőbb szerve a Kúria, amely biztosítja a rendes bíróságok jogalkalmazásának egységét, a rendes bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz. „

III. A jogegységi határozatok kifogásolt pontjainak nemzetközi szerződésbe ütközése

A panaszt előterjesztők álláspontja szerint a Kúria a 6/2013., 2/2014. és 1/2016. számú jogegységi határozatainak kifogásolt részeivel akként csorbítja a fogyasztók jogait, hogy fogyasztók pénzügyi szolgáltatók ellen indított pereiben nem engedi érvényre juttatni az EUMSZ 169. cikkében megfogalmazott magas szintű fogyasztóvédelmet, valamint az Európai Unió Bíróságának egyértelmű döntéseit. A képviselők fellépni kívánnak ez ellen jelen eljárás megindításával.

[5] Az 1/2016 PJE számú jogegységi határozat 1. és 2. pontjai szerint megállapításai:

„1. A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembe vételével. [1/2016 PJE határozat 1. pontja]

2. A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – kiszámítható módon tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A törlesztő részletek összege kiszámíthatónak tekintendő, ha a szerződés rögzíti legalább azokat az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztő részletek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható.” [1/2016 PJE határozat 2. pontja]

[6] A 6/2013 PJE számú jogegységi határozat 3. pontjának megállapítása:

„A pénzügyi intézményt a jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kellett terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészekre. A tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás mértékére.
„

[7] **Összefoglalva** az 1/2016 PJE számú jogegységi határozat értelmében, a szerződés érvényességének vizsgálatánál, a szerződések főtárgyának meghatározásakor elegendő az is, ha kölcsön összege és/vagy a törlesztőrészek a szerződéskötést követően, később határozhatóak meg.

A 6/2013 PJE számú határozat 3. pontjának értelmében pedig a pénzügyi intézménytől /szolgáltatótól/ kapott tájékoztatás vizsgálatakor úgyszintén elegendő az, ha a tájékoztatás kiterjed az árfolyamváltozás lehetőségére, valamint ennek a törlesztőrészekre gyakorolt hatására.

[8] A 2/2014 PJE számú jogegységi határozat megállapításai:

„1. A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot – a kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható.

E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó (a továbbiakban: fogyasztó) számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető.” [2/2014 PJE 1. pont]

A 2/2014 PJE határozat 1. pontjához tartozó indoklás:

„Amennyiben tehát a fogyasztó a jogszabály által előírt tájékoztatást megkapta, a kockázat feltáró nyilatkozatot aláírta, akkor azt – az ellenkező bizonyításáig - úgy kell értékelni, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terhelő volta számára világos és érthető volt, illetve annak kellett lennie. A pénzügyi intézménynek kell bizonyítania, hogy a fogyasztó tájékoztatása ilyen módon megtörtént. „

„A nem megfelelő tájékoztatás tényét és azt, hogy ennek következtében a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése számára nem volt világos és érthető, a fogyasztónak kell bizonyítania. „

A fentiek tükrében a C-26/13., C-186/16, a C-51/17., valamint a C-118/17. számú EuB döntések

[9] A C-26/13. számú ítélet 2. pontja szerint:

„A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló szerződési feltétel esetén azon követelmény alatt, amely szerint a szerződési feltételnek világosnak és érthetőnek kell lennie, nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a

szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetnie az érintett feltételben meghatározott külföldi pénznem átváltási mechanizmusának konkrét működését, valamint az e mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket. „

Az ítélet 70. pontja szerint pedig a fentebb említett mechanizmus ismertetését a szerződéskötés előtt kell a fogyasztó rendelkezésére bocsátani:

„Márpedig ezen 5. cikkel kapcsolatban a Bíróság már kimondta, hogy **a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően a szerződési feltételeket és a szerződéskötés következményeit megismerhesse.** Többek között ezen ismeret alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladó vagy a szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeket elfogadva szerződéses kapcsolatra lép-e vele (lásd: RWE Vertrieb ítélet, EU:C:2013:180, 44. pont). „

[10] Ehhez kapcsolódóan a C-186/16. számú ügy megállapításai:

„2) A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának követelménye azt jelenti, hogy a hitelszerződések esetén a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben ez a követelmény magában foglalja, hogy annak a feltételnek, amely szerint a kölcsönt ugyanabban a külföldi pénznemben kell visszafizetni, mint amelyben folyósították, nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó **ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet,** hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt **– esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.** Az ehhez szükséges vizsgálatokat a nemzeti bíróságnak kell lefolytatnia.

3) A 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egy szerződési feltétel tisztességtelen jellege az érintett szerződés megkötésének időpontjához viszonyítva értékelendő, **figyelemmel mindazon körülményekre, amelyekről az eladónak vagy szolgáltatónak a szerződés megkötésének időpontjában tudomása lehetett, és amelyek az említett szerződés későbbi teljesítésére kihathattak.** A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az alapeljárás valamennyi körülményére, és különösen az **eladónak vagy szolgáltatónak,** a jelen esetben a banknak a lehetséges árfolyam-ingadozásokkal és a külföldi pénznemben folyósított kölcsönben rejlő kockázatokkal kapcsolatos **szakértelmére és ismereteire tekintettel** megvizsgálja, hogy fennáll-e az említett rendelkezés értelmében vett jelentős egyenlőtlenség.

[11] Az ehhez tartozó indokolás szerint:

„44 Ami a szerződési feltételek átláthatóságának a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdéséből fakadó követelményét illeti, a Bíróság hangsúlyozta, hogy az említett irányelv 5. cikkében is rögzített e követelmény nem korlátozható kizárólag a feltételek alaki és nyelvtani szempontból érthető jellegére, ellenkezőleg, az említett irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információs szintje tekintetében, ezért a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának, és következésképpen az átláthatóságnak az ugyanebben az irányelvben előírt e követelményét kiterjesztő módon kell érteni (lásd ebben az értelemben: 2014. április 30-i Kásler és

Káslerné Rábai ítélet, C-26/13, EU:C:2014:282, 71. és 72. pont; 2015. július 9-i Bucura ítélet, C-348/14, nem tették közzé, EU:C:2015:447, 52. pont).

45 Ezért a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazására vonatkozó követelményt úgy kell érteni, hogy az azt is előírja, hogy **a szerződés átláthatóan tüntesse fel azon mechanizmus konkrét működését is, amelyre az érintett feltétel utal, valamint adott esetben az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt**, oly módon, hogy e fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse a számára ebből eredő gazdasági következményeket (2014. április 30-i Kásler és Káslerné Rábai ítélet, C-26/13, EU:C:2014:282, 75. pont; 2015. április 23-i Van Hove ítélet, C-96/14, EU:C:2015:262, 50. pont).”

[12] Ehhez kapcsolódóan a C-51/17. számú döntés megállapításai:

„3) A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben e követelmény magában foglalja, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, **átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.**

4) A 93/13 irányelv 4. cikkét akként kell értelmezni, hogy az megköveteli, hogy a szerződési feltételek világosságát és érthetőségét a szerződés megkötésekor fennálló, a szerződés megkötésével kapcsolatos összes körülményre, valamint a szerződés összes többi feltételére hivatkozva értékeljék, **azon körülmény ellenére is, hogy e feltételek némelyikét a nemzeti jogalkotó utólag tisztességtelennak nyilvánította vagy ilyennek vélelmezte**, és ennek alapján azok semmisségét állapította meg.

[13] Az indokolás szerint:

A 3. ponthoz:

„74 Az alapeljárásban vizsgálthoz hasonló, külföldi pénznemben meghatározott kölcsönök kapcsán hangsúlyozni kell, hogy – amint arra az Európai Rendszerkockázati Testület a devizahitelezésről szóló, 2011. szeptember 21-i ERKT/2011/1. sz. ajánlásában (HL 2011. C 342., 1. o.) rámutatott – a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak, és e tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására (A. ajánlás – A kölcsönfelvevők kockázattudatossága, 1. pont) (2017. szeptember 20-i Andriciuc és társai ítélet, C-186/16, EU:C:2017:703, 49. pont).

75 Közelebbről, a kölcsönfelvevőnek egyrészt világos tájékoztatást kell kapnia arról, hogy a devizaalapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben jövedelmét kapja, leértékelődik azon devizához képest, amelyben a kölcsönt nyújtották. Másrészt az eladónak vagy szolgáltatónak, a jelen esetben a banknak fel kell hívnia a figyelmet az átváltási árfolyam lehetséges

változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítélet, C-186/16, EU:C:2017:703, 50. pont).

76 Végül, mint azt a 93/13 irányelv huszadik preambulumbekzdése is kiemeli, a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a szerződés összes feltételét megismerhesse. **A szerződési feltételekről és a szerződéskötés következményeiről a szerződés megkötése előtt időben nyújtott tájékoztatás ugyanis alapvető jelentőségű a fogyasztó számára annak eldöntéséhez, hogy szándékában áll-e az eladó vagy a szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeket elfogadva az eladóval vagy a szolgáltatóval szerződéses kapcsolatba lépni** (lásd ebben az értelemben: 2014. április 30-i Kásler és Káslerné Rábai ítélet, C-26/13, EU:C:2014:282, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

A 4. ponthoz:

„80 A 93/13 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének szövegéből kitűnik, hogy olyan helyzetben, amelyben az érintett feltétel a szerződés elsődleges tárgyának meghatározására vonatkozik, annak mérlegelése érdekében, hogy e feltételt ugyanezen irányelv 4. cikkének (2) bekezdése értelmében világosan és érthetően fogalmazták-e meg, figyelembe kell venni különösen a szerződés összes olyan feltételét, amelyek a megkötésekor abban szerepeltek, mivel a fogyasztó ebben az időpontban dönti el, hogy szándékában áll-e az eladó vagy a szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeket elfogadva az eladóval vagy a szolgáltatóval szerződéses kapcsolatba lépni.

81 Az alapügyet illetően a fentiekből az következik, hogy a DH 1, DH 2 és DH 3 törvény utólagos hatálybalépése – amennyiben e törvények kötelezően és ex tunc hatállyal módosították a szóban forgó kölcsönszerződésben foglalt bizonyos feltételeket – nem tartozik azon körülmények közé, amelyekre a kérdést előterjesztő bíróságnak az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltétel átláthatóságának értékelése során tekintettel kell lennie.

82 **Ebből következik, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak figyelembe kell vennie az alapügy összes körülményét, ahogyan azok a szerződés megkötésének időpontjában fennálltak.**”

[14] Továbbá a C-118/17. számú döntés egyértelműsíti azt, hogy:

„54 Egyebekben **pontosítani kell azt is**, hogy noha a Bíróság a 2014. április 30-i Kásler és Káslerné Rábai ítéletében (C-26/13, EU:C:2014:282, 83. és 84. pont) elismerte, hogy a nemzeti bíróságnak annak érdekében, hogy a szerződést érvényben tartsa, lehetősége van a tisztességtelen szerződési feltételnek a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével való helyettesítésére, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy **e lehetőség azon esetekre korlátozódik**, amelyekben a teljes szerződés megsemmisítése folytán a **fogyasztót különösen káros következmények érhetnék, és ily módon az ez utóbbit büntetné** (lásd ebben az értelemben: 2018. augusztus 7-i Banco Santander és Escobedo Cortés ítélet, C-96/16 és C-94/17, EU:C:2018:643, 74. pont; 2018. szeptember 20-i OTP Bank és OTP Faktoring ítélet, C-51/17, EU:C:2018:750, 61. pont). „

Azaz: mind a jogalkotói beavatkozás, mind pedig a jogegységesítés során a nemzetközi normák alapján különös figyelemmel kell lennie arra, hogy – jelen panasz esetén - a jogegységesítés során mindig a fogyasztó érdekeit tartsa a Kúria szem előtt. Ennek pont az ellenkezője történik jelenleg.

Ugyanis:

[15] **Összefoglalva Európai Unió Bíróságának fenti három ítélete alapján az alábbiak állapíthatók meg.**

- A 93/13/EGK irányelv alapelve alapján információs szintjét tekintve, a fogyasztó hátrányos

helyzetben van a szolgáltatóhoz képest.

- A döntések alapján egyértelmű az is, hogy a szolgáltatót nem csupán a tájékoztatás megléte, hanem annak világos és érthető tartalma vonatkozásában is bizonyítási kötelezettség terheli jogvita esetén.
- A Bíróság több alkalommal megállapította azt is, hogy a megfelelő tájékoztatásnak nemcsak arra kell kiterjednie, hogy a törlesztőrészletek emelkedhetnek, hanem **a pénzügyi szakértelmére és ismereteire tekintettel** be kell mutatni a kockázattal kapcsolatos **összes gazdasági mechanizmus konkrét működését is** úgy, hogy az átlagos fogyasztó a valós helyzetnek megfelelő döntést tudjon hozni a tekintetben, hogy a szerződést megköti-e.
- A tájékoztatás és az érvényesség körében a Bíróság egyértelműen kiemeli azt is, hogy a szerződés fő tárgyának konkrét meghatározása – ide értve kölcsön összegét, a törlesztőrészleteket, az alkalmazandó árfolyamot, összes költséget, a szerződés kockázatait is – **minden esetben a szerződéskötés előtt**, de **legkésőbb a szerződéskötéskor** meg kell történnie. Azzal, hogy megfelelő tájékoztatás vizsgálatokor figyelemmel kell lenni az egyéb általános jellegű tájékoztatásra – pld. reklámok – is.

[16] **Ezzel szemben a Kúria jogegységi határozatai alapján legfeljebb az alábbi összefoglalást lehetséges megtenni:**

- Alaphelyzetben az árfolyamkockázatot a fogyasztó viseli.
- A pénzügyi szolgáltatót terheli annak kötelezettsége, hogy rögzítse: a terméknek kockázatai vannak.
- A fentiekkel szemben fogyasztó köteles bizonyítani, hogy a tájékoztatás nem volt megfelelő, nem volt világos és érthető akként, hogy a Kúria szerint a tájékoztatás megfelelő, amennyiben az tartalmazza a törlesztőrészletekre gyakorolt hatást.
- A szerződés érvényessége körében, a szerződések fő tárgyának meghatározásakor elegendő az is, ha kölcsön összege és/vagy a törlesztőrészletek a szerződéskötést követően, később határozhatóak meg.

Álláspontunk szerint egyértelműen és szembeötlő módon megállapítható, hogy a támadott jogegységi határozatok pontjai, de különösen az 1/2016 PJE számú határozat teljességgel ellentétes a közösségi joggal, hiszen megengedőbb a tekintetben, hogy a szerződés fő tárgyának meghatározása érvényesen úgy is lehetséges, hogy az(ok) a szerződéskötéskor még nem ismert(ek).

Megállapítható az is, hogy a 6/2013 PJE számú határozatban előírtak, miszerint a kockázatteljesítés körében elegendő annak rögzítése, hogy a törlesztőrészletek emelkedhetnek, úgyszintén megengedőbb a Bíróság jogértelmezési döntéséhez képest, mivel a szolgáltatónak a fogyasztó rendelkezésére kell bocsátania az összes kockázat-értékelési mechanizmusát azzal, hogy külön kiemeli az „esetlegesen jelentős” események bekövetkezésének lehetőségét is.

A megfelelő tájékoztatás vonatkozásában a bizonyítási teher a közösségi jog értelmében nem hárulhat a fogyasztóra, emiatt a 2/2014 PJE számú határozat egyértelműen ellentétes a Bíróság döntéseiben szereplő rendelkezésektől.

Az EUMSZ 167. cikk (4) bekezdése értelmében a tagállamok a közösségi jog tartalmától csak szigorúbb szabályozásokat fogadhatnak el, amelynek jelenleg a Kúria jogegységesítő tevékenysége jelenleg nem felel meg. Meg kell jegyezni, hogy bár a jogegységi határozatok nem törvények, azonban az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése értelmében azok a bíróságokra nézve

kötelezőek. Mindazonáltal megjegyezzük, hogy bár a maga a Kúria is akként indokol a PJE-k alkalmazása vonatkozásában, hogy a PJE-k keretében jogértelmezés zajlik és azért nincs hatálya a PJE-knek, mert már a jogszabályok megszületésekor is a jogértelmezésnek megfelelően kellett volna „gondolkodni” és az ügyben eljárni. Ugyanakkor maga az Európai Unió Bírósága is akként foglal állást, hogy az előzetes döntéshozatali eljárások során JOGÉRTELMEZÉSI TEVÉKENYSÉGET végeznek, azaz az uniós jogszabályok megszületésekor már úgy kell/ett volna a jogszabályokat alkalmazni, ahogyan a döntésekben az rögzítésre kerül.

Az elmúlt évek „devizaügyekkel” kapcsolatos tapasztalatai egyértelműen megmutatták, hogy bár a jogegységi határozatok ún. ”intern normának” minősülnek, azonban a jogalkalmazók gyakorlatilag törvényként tekintetnek rájuk, illetve nem tudnak mit kezdeni azzal a helyzettel, hogy a fenti jogegységi határozatok tartalma ellentétes egy törvénnyel vagy annak céljával. Nagyon vékony határvonal húzódik ugyanis a jogértelmezés egységesítése, és a jogalkalmazáson belüli jogalkotás között.

Tisztában vagyunk azzal, hogy Alaptörvényben biztosított joga a Tisztelt Kúriának a jogegységesítés és a jogegységi határozataik kötelezőek a bíróságok részére, ugyanakkor a Kúriának is kötelező felismerni azt, hogy az EUMSZ rendelkezései – úgyszintén az Alaptörvény Q cikk (2) bekezdése – köti a legfelsőbb bírói fórumot is, az e fölötti ellenőrzés feladata pedig a Tisztelt Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik!

A fentiek alapján kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Európai Unió Bíróságának C-26/13, C-186/16., C-51/17, C-118/17. számú ítélete – és az azokban hivatkozott ítéletek - alapján állapítsa meg a Kúria „deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződések tárgyának és törlesztő részleteinek meghatározásával kapcsolatos elvi kérdéseiről szóló” 6/2013 PJE számú jogegységi határozata 3. pontjának, az 1/2016 PJE számú jogegységi határozat 1. és 2. pontjának , valamint a 2/2014 PJE számú határozat 1. pontjához tartozó indokolás azon részének, amely szerint:

„Amennyiben tehát a fogyasztó a jogszabály által előírt tájékoztatást megkapta, a kockázat feltáró nyilatkozatot aláírta, akkor azt – az ellenkező bizonyításáig - úgy kell értékelni, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terhelő volta számára világos és érthető volt, illetve annak kellett lennie. A pénzügyi intézménynek kell bizonyítania, hogy a fogyasztó tájékoztatása ilyen módon megtörtént ”

és

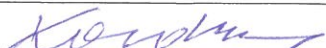
„A nem megfelelő tájékoztatás tényét és azt, hogy ennek következtében a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése számára nem volt világos és érthető, a fogyasztónak kell bizonyítania ” az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 288. cikkébe ütközését és semmisítse meg azt.

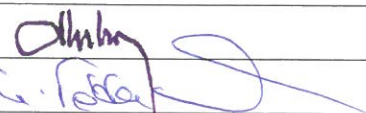
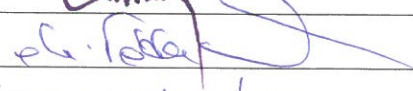
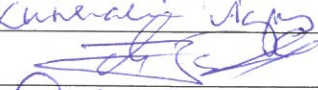
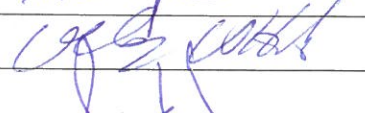
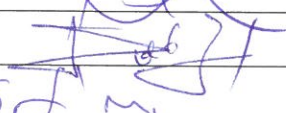
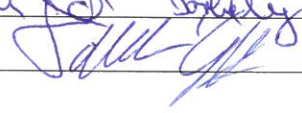
Mellékletek:

1. Magyar Bankszövetség levele a Kúria polgári kollégiumvezetőjének
2. A kollégiumvezető válasza a Bankszövetség részére

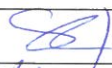
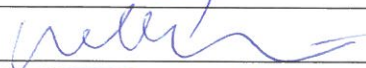
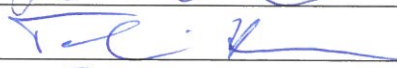

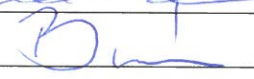
Budapest, 2019. május 2.

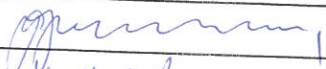

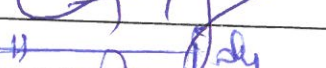

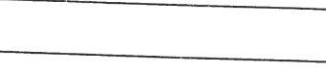
Tisztelettel:

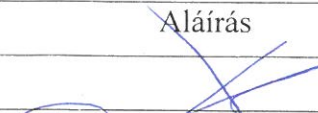
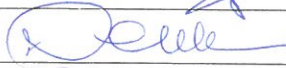

	NÉV (nyomtatott betűvel)	Aláírás
1	LORDOS LÁZOS	

2	Hiszékeny Denső	
3	DR. TÓTI KERTÁCS	
4	KUNHALMI AGNES	Kunhalmi Agnes
5	DR. KUNAGÓSI TÁMÁS	
6	SZABÓ SÁNDOR	Szabó Sándor
7	MOZNAK ZSOLT	Moznak Zsolt
8	MESTERHAZY ATTILA	Mesterházy Attila
9	TÓTH CSABA	
10	TÓBIAS FŐZSEF	
11	DR. GURMAI ZITA	Gurmai Zita
12	BANGÓLE BORBÉLY ILDIKÓ	Bangóle Borbély Ildikó
13	MOZNAK GYULA	
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		

2	Auder Balazs	Auder B
3	Dr. Steinmetz Adina	Steinmetz
4	Dr. Kepki Lajos	Kepki
5	BANA TIBOR	Bana Tibor
6	FARKAS GERGELY	Farkas Ger
7	GYÖNGYÖSI MÁRTON	Gyöngyösi
8	MIRKÓCZKI A'DAM	Mirkóczy
9	POTOCSKÁNEI KÖRÖSI ANITA	Potocskányi
10	PINTÉR TAMÁS	Pinter Tamás
11	JAKAB PÉTER	Jakab Peter
12	Z. KARPAT DANIEL	Z. Karpat Daniel
13	SZILÁGYI GYÖRGY	Szilágyi György
14	MAGYAR ZOLTÁN	Magyar Zoltán
15	BEVCSIK JÁNOS	Bevcsik Janos
16	DR. LUKÁCS LASZLO GYÖRGY	Dr. Lukács Laszlo György
17	Dr. Brenner Koluman	Brenner Koluman
18	CSANTI TAMÁS	Csanti Tamás
19	STUMMEI JÁNOS	Stumpei Janos
20	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
21	SMELDER TAMÁS	Smelder Tamás
22	RIG LAJOS	Rig Lajos
23	DR. Gyöire CSABA	Dr. Gyöire Csaba
24	DR. VADGA - DAMM ANDREA	Dr. Vadga - Damm Andrea
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		

	NÉV (nyomtatott betűvel)	Aláírás
1	SZABÓ Tímea	
2	MELLER TAMÁS	
3	TORDAI RENCE	
4	Kocsis-Cake Oliwia	
5	BURAI NY SANDOR	
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		

	NÉV (nyomtatott betűvel)	Aláírás
1	GYURCSÁNY FERENC	
2	DR. VADAI ABNER	
3	ARATÓ GERGELY	
4	Hejdy László	
5	DR. LAZLÓ IMRE	
6	VARRÓ LÁSZLÓ	
7	GRÓCZ ZSOLT	
8	DR. OLÁH LÁJOS	
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		

	NÉV (nyomtatott betűvel)	Aláírás
1	Dr. KERESZTES LAJOS LÓRÁNT	
2	DEMETER MÁRTA	
3	Schmuck Erzsébet	
4	CSÁRDI ANTAL	
5	UNGÁR PÉTER	
6	HÖHN KRISZTIANA	
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		